

Selektiv justits i Putins Rusland

Et komparativt perspektiv

Adjunkt Jakob Tolstrup
Oplæg ved Dansk-russisk forenings 25. Ruslandskonference
15/11 2013

Disposition

1. Rusland i dag: demokrati eller autoritært regime?
2. Hvordan fungerer et autoritært regime?
3. Selektiv justits i Rusland
4. Fremtidsudsigterne for demokrati og retssamfund i Rusland

1. Rusland: Demokrati eller diktatur?

- Et demokrati?
 - Tjohh...der er jo oppositionspartier og valg
 - Men... skindemokratiske institutioner er nu "det normale" i autoritære regimer

- Bestemt ikke et demokrati i vestlig forstand..
 - Informationsmonopol; Valgsvindel; Undertrykkelse af oppositionen; Borgernes frihedsrettigheder knægtes; Superpræsidentielle beføjelser; parlamentet som gummistempel; Institutioner ignoreres/ændres efter forgodtbefindende; *manglende retssikkerhed*

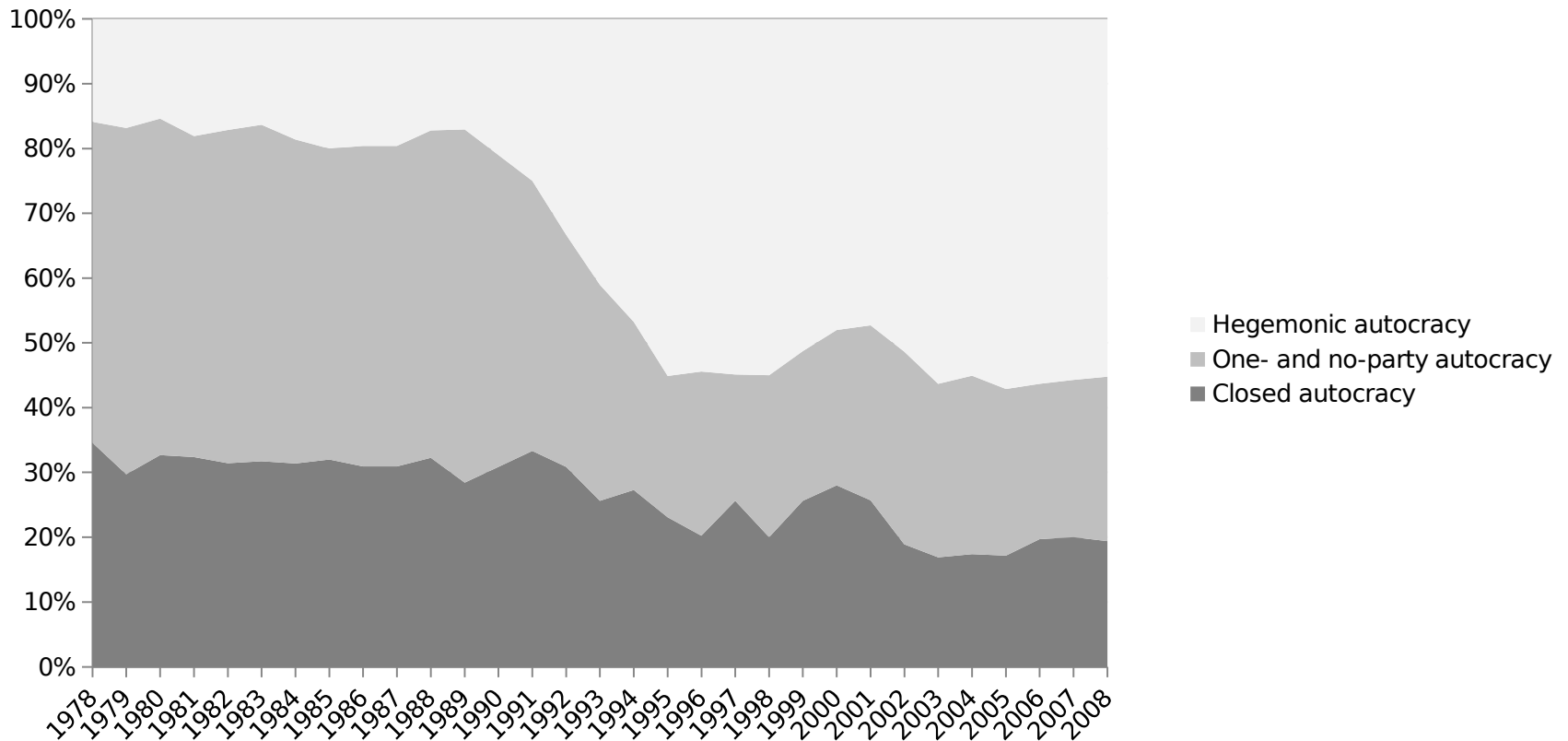
- Så et minimalistisk demokrati?
 - Her kræves i det mindste valg og reel konkurrence (usikkerhed om udfaldet)
 - Men heller ikke den kan Rusland leve op til..

I forskerkredse er der bred enighed: Rusland er et autoritært regime/diktatur/autokrati, og det går den gale vej!

1. Rusland: Demokrati eller diktatur?

Valg og partier i autoritære regimer

1. Rusland: Demokrati eller diktatur?

Ruslands autokratisering

Nations in Transit Ratings and Averaged Scores

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Electoral Process	5.50	6.00	6.25	6.50	6.75	6.75	6.75	6.75	6.75	6.75
Civil Society	4.50	4.75	5.00	5.25	5.50	5.75	5.75	5.50	5.25	5.50
Independent Media	5.75	6.00	6.00	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25
Governance*	5.25	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
National Democratic Governance	n/a	5.75	6.00	6.00	6.25	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50
Local Democratic Governance	n/a	5.75	5.75	5.75	5.75	5.75	5.75	6.00	6.00	6.00
Judicial Framework and Independence	4.75	5.25	5.25	5.25	5.25	5.50	5.50	5.75	6.00	6.00
Corruption	5.75	5.75	6.00	6.00	6.00	6.25	6.50	6.50	6.50	6.50
Democracy Score	5.25	5.61	5.75	5.86	5.96	6.11	6.14	6.18	6.18	6.21

Kilde: Freedom House (2013). *Nations in Transit: Russia*.

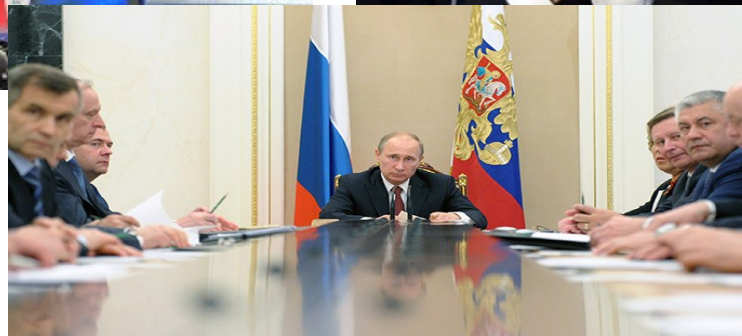
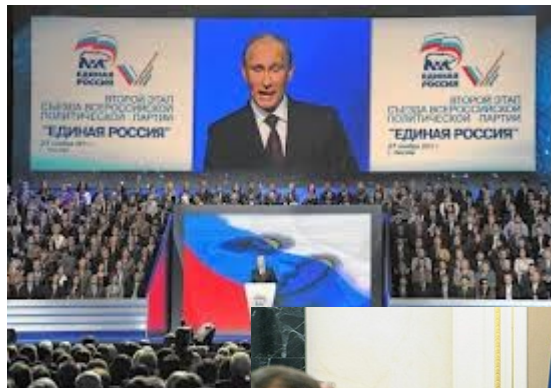
2. Hvordan fungerer et autoritært regime?

2. Hvordan fungerer et autoritært regime?

Diktator vs. elite

Diktatorens dilemma:

- Ingen diktator kan regere alene!
- Men hans nødvendige støtter, er også hans største fjender
- Derfor evigt spil om magt og overlevelse i korridorerne

2. Hvordan fungerer et autoritært regime?

Diktatorens værktøjskasse

2. Hvordan fungerer et autoritært regime?

Repression

Et klassisk karaktertræk:

- Men enorm variation...
- Systematiseret terror (Nordkorea) ↔ Begrænset (politisk) undertrykkelse (Singapore)

Repression kan tjene fire formål:

- Bremser aktører i at *gennemføre* uønskede handlinger
- Afskrækker aktører fra at *give sig i kast* med uønskede handlinger
- Styrker *kooptingen* af eliten: Manifestation af deres eksklusive position
- Styrker *legitimiteten* i befolkningen: understøtter regimets propaganda

Men repression er bestemt ikke uden omkostninger – et tveægget sværd!

3. Selektiv justits i Rusland

3. Selektiv justits i Rusland

Det tveæggede sværd i praksis

	Anna Shavenkova	Sergey Magnitskiy	Khimki skoven	Pussy Riot	Anatoly Serdyukov
Elite	Kooptering via straffrihed	Kooptering via straffrihed	Økonomisk kooptering	-	Intra-elite konflikt og afskrækkelse
Opposition	-	Afstraffer og afskrækker	Afstraffer og afskrækker	Afstraffer og afskrækker	-
Befolkning	Delegitimerer	Delegitimerer	Delegitimerer	Understøtter propaganda	Understøtter propaganda

Og det her er jo kun toppen af isbjerget... de sager, som når videre til vesten!

4. Hvad kan vi vente os af fremtiden?

Hvad skal der til, for at Rusland bliver et retssamfund?

- Fravær af korrupsion
- Fravær af politisk pres og skævvridning, dvs. demokratisering

Hvad skal der til, for at Rusland bliver et demokrati?

- Forandring *nedefra* (Massemobilisering)
- Forandring *udefra* (Demokratiseringsbølge i naboområdet; sanktioner; fald i oliepriserne)
- Forandring *indefra* (Åben krig mellem nogenlunde lige stærke elitegrupperinger)

Det ser ikke for godt ud på den korte bane!!

4. Hvad kan vi vente os af fremtiden?

Usikkert økonomisk fundament

Olieprisens indflydelse på Ruslands økonomi- konstruerede scenarier

Brent-olie US\$	105	85	75	50
Real BNP-vækst, pct.	6,2	4,0	3,5	0,0
Betalingsbalancens løbende poster, pct.	5,9	1,1	0,9	-1,2
Balance på offentlige budget, pct.	6,2	0,8	-0,1	-3,2
Inflation (CPI)	14	11	11	10

Kilde: Goldman Sachs 2011

4. Hvad kan vi vente os af fremtiden?

Usikkert økonomisk fundament

